

DE VLAAMSE LANDBOUWCONJUNCTUURINDEX

RESULTATEN ENQUÊTE VOORJAAR 2013

Vlaamse overheid | Departement Landbouw en Visserij

1. Blik op de conjunctuurindex

2. Landbouw per deelsector

3. Tuinbouw per deelsector

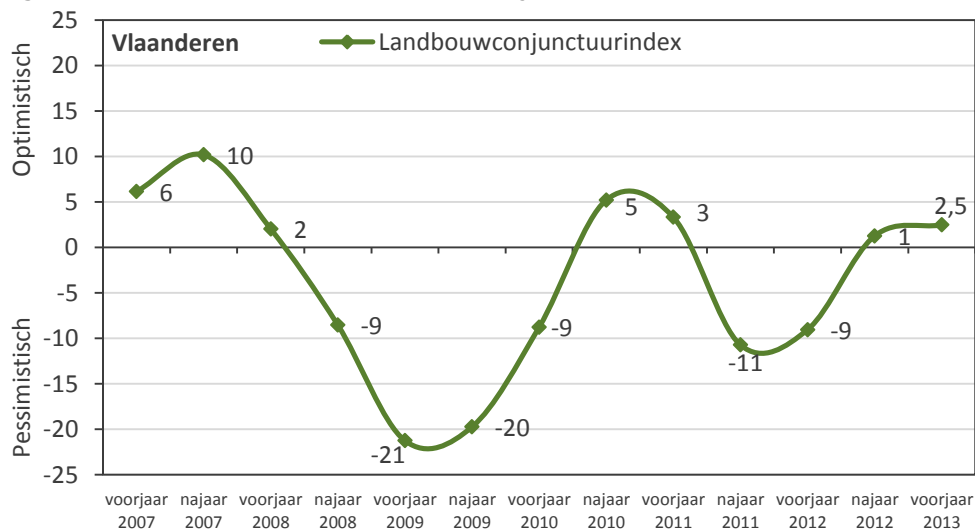
4. Belemmeringen, aankooprijzen en investeringen

5. Meer informatie

1. BLIK OP DE CONJUNCTUURINDEX

Voor de berekening van de conjunctuurindex hebben we aan een 750-tal land- en tuinbouwers vragen gesteld over omzet, productie, personeel en prijzen. Hun antwoorden hebben we geëxtrapoleerd naar de totale Vlaamse landbouwpopulatie op basis van de recentste meting. De index kan gaan van -100 (landbouwers unaniem negatief) tot +100 (landbouwers unaniem positief).

Figuur 1: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex

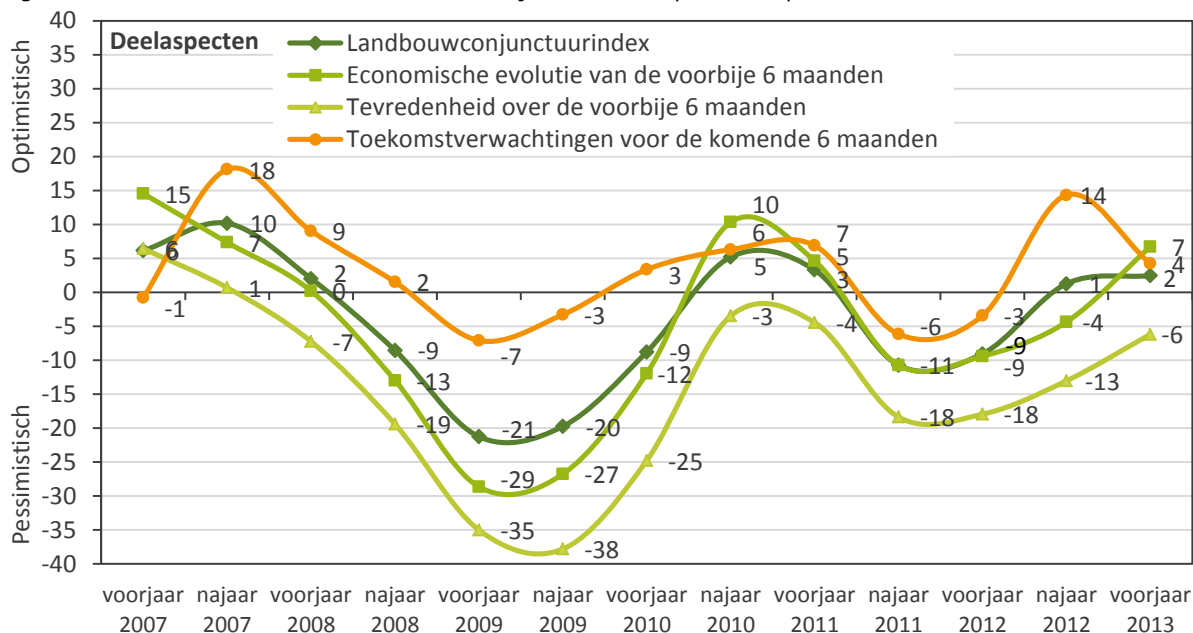
Bron: Departement Landbouw en Visserij

De conjunctuurindex van de Vlaamse landbouw van het voorjaar 2013 stijgt verder tot +2,5 (Figuur 1) dankzij het optimisme bij de deelsectoren vleesvee, fruit en melkvee. Uit Figuur 2 blijkt dat de economische evolutie van de voorbije zes maanden na twee jaar opnieuw positief is (+7). De tevredenheid van de landbouwers volgt die trend, maar blijft onder de nullijn (-6). De toekomstverwachtingen voor de komende zes maanden koelen af van +14 naar +4 en de lijn duikt onder die van de economische evolutie. Het natte najaar gevolgd door een lange, koude winter was in het nadeel van de weersafhankelijke deelsectoren.

Meer info vindt u op www.vlaanderen.be/landbouw/studies

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt: Lenders S. (2013) *De Vlaamse landbouwconjunctuurindex. Resultaten enquête voorjaar 2013*, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel. Depotnummer: D/2013/3241/115.

Figuur 2: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex per deelaspect

Bron: Departement Landbouw en Visserij

2. LANDBOUW PER DEELSECTOR

De index voor de vier landbouwdeelsectoren wordt weergegeven in Figuur 3. Vleesvee en melkvee stijgen naar de plaatsen één en twee, varkensteelt en akkerbouw scoren nu opnieuw negatief.

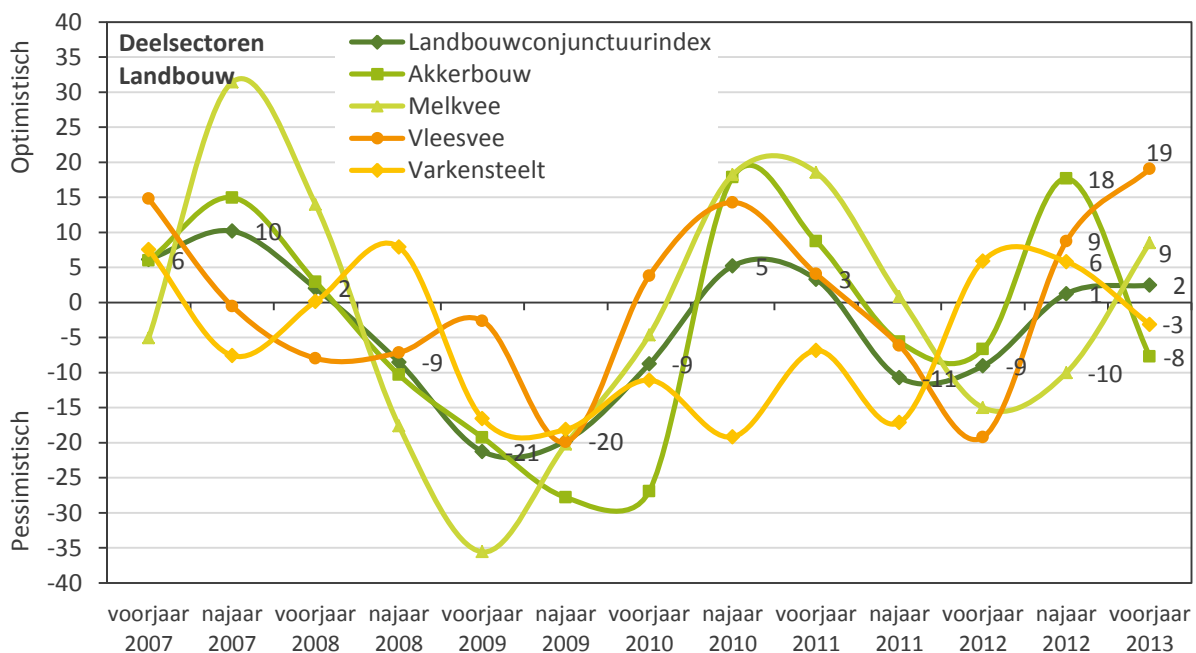
De **akkerbouw**, die de vorige ronde nog piekte op +18, tuimelt naar -8. De economische evolutie halveert naar +10 en de tevredenheid blijft trappelen op -2. Van de euforische verwachtingen in het najaar (+27) blijft er nu niets meer over (-25). Bijna twee derde gaf aan dat de verkoopprijs in de voorbije periode nog was gestegen. De vooruitzichten worden echter minder gunstig ingeschat, 2012 was dan ook een topjaar. Door het natte najaar konden er minder wintergranen gezaaid worden. Door het koude voorjaar is er een groeiachterstand en liepen de voorjaarswerkzaamheden vertraging op. Hopelijk kan moeder natuur deze achterstand inhalen.

Melkvee komt weer boven de nullijn uit (van -10 naar +8). De positieve verwachtingen van de vorige ronde zijn dus ingelost. Dat optimisme is vooral afkomstig van een stijging van de economische evolutie (van -34 naar +19) en de tevredenheid (van -29 naar -4). De melkprijs is in stijgende lijn. Door de slechte oogst in 2012 zijn de bedrijven bijna door hun ruwvoedervoorraad. Gelukkig zijn de dure krachtvoederprijzen voor melkvee sinds februari lichtjes aan het afnemen.

Vleesvee evolueert in een jaar tijd van de meest pessimistische (-19) naar de meest optimistische deelsector (+19). Alle deelaspecten stijgen en zijn aanzienlijk positief. Bijna 80% van de ondervraagden gaf aan dat de verkoopprijs de afgelopen 6 maanden was gestegen en 31% denkt dat deze nog verder gaat toenemen. De index van de toekomstverwachtingen stijgt naar +20.

De **varkensteelt** sukkelde, na twee positieve periodes, opnieuw onder de nullijn (-3). De economische evolutie zakt van +8 naar -13 en de tevredenheid van -7 naar -24. De index van de toekomstverwachtingen neemt toe van +12 naar +18. Na de snelle prijsstijging in augustus-september 2012 slabakte de verkoopprijs om begin januari opnieuw op het niveau van juli uit te komen. Daartegenover staat de uitzonderlijk hoge voederprijs, zodat het moeilijk is de kosten te dekken. Toch verwacht 45% van de ondervraagden dat de verkoopprijs de komende 6 maanden opnieuw zal toenemen. De prijs in de zomermaanden is inderdaad meestal hoger. De dalende krachtvoederprijzen, sinds begin dit jaar, is ook een lichtpuntje voor de varkensteelt.

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex voor de vier landbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

3. TUINBOUW PER DEELSECTOR

Door de grote diversiteit aan tuinbouwproducten is het niet eenvoudig een eenduidige verklaring te geven voor de sectoren in hun geheel (Figuur 4). In vergelijking met de landbouwbedrijven zijn de tuinbouwbedrijven vaak sterker afhankelijk van de markt en zijn prijsfluctuaties.

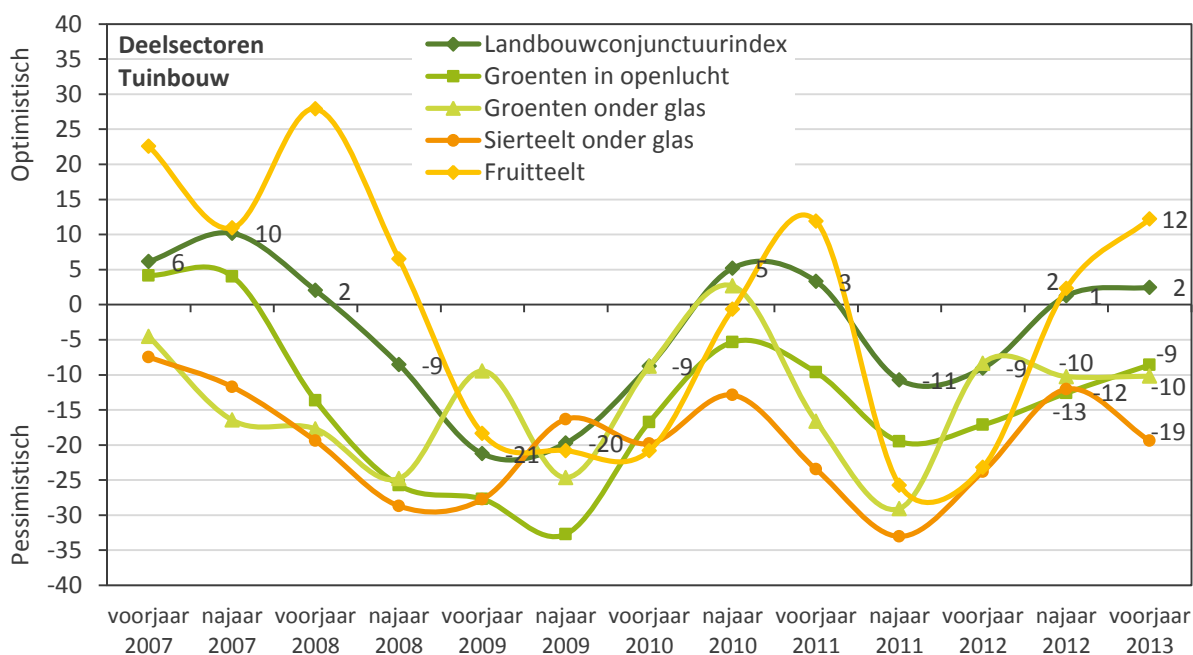
De index van **groenten in openlucht** stijgt lichtjes van -13 naar -9 en is hierdoor niet meer de meest negatieve deelsector. De economische evolutie (+0) en de tevredenheid (-10) nemen toe, maar de verwachtingen dalen (-15). Door de lange vrieskou werden er minder wintergroenten zoals prei en kolen aangeleverd, maar de prijs was beduidend hoger dan vorig jaar, mede door lagere import. Een kwart van de ondervraagden verwacht dat de verkoopprijs weer gaat dalen. Door de treuzelende lente is de aanvoer van primeuraardappelen (oogst voor 20 juni) nog onzeker en het aspergeseizoen kwam later dan normaal op gang.

De sector **groenten onder glas** blijft even pessimistisch (-10). De verwachtingen verbeteren (+14), maar de economische evolutie en de tevredenheid gaan erop achteruit (-33 en -21). De verkoopprijs is volgens 40% van de ondervraagden gedaald en zal volgens 32% nog verder afnemen in de toekomst. De koude winter en de hoge brandstofprijzen zijn alweer een streep door de rekening. Enkel in het najaar van 2010 was de index lichtjes positief.

Sierteelt onder glas zakt, na twee stijgingen, terug op -19 en is hiermee de meest negatieve deelsector. De index is nog nooit boven de nullijn uitgekomen. Alle deelaspecten gaan erop achteruit. De hoge brandstofprijzen zijn in hun nadeel en bovendien liep door de lage voorjaars-temperaturen de overgang van serre naar volle grond vertraging op. Bijna 54% gaf aan dat de vraag door de huidige economische crisis was gedaald en 39% verwacht een verdere terugloop van de vraag naar sierteeltproducten.

De **fruitteelt** is opnieuw de enige tuinbouwsector die boven nul uitkomt en bovendien stijgt van +2 naar +12. De economische evolutie en de tevredenheid nemen sterk toe (+31 en +14), maar wat de toekomst betreft is het optimisme afgekoeld tot -4. De huidige verkoopprijs van appelen en zeker die van peren ligt nog steeds beduidend hoger dan in het voorjaar van 2012. Op het moment van de enquête stonden de fruitbomen nog niet in bloei en was de vorstschade nog niet bekend.

Figuur 4: De evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

4. BELEMMERINGEN, AANKOOPPRIJZEN EN INVESTERINGEN

Van alle geënquêteerde landbouwers zegt opnieuw 32% geen **belemmeringen** te ondervinden. Bij sierteelt onder glas loopt dat aandeel op tot 54% en bij groenten onder glas zelfs tot 61%. De landbouwers die wel belemmeringen zien, geven aan dat het vooral gaat om financiële belemmeringen (36%) en belemmeringen door regelgeving die wordt opgelegd door de overheid (29%). 43 keer werd het gebrek aan betaalbare grond specifiek vermeld als beperkende factor en 11 keer het weer. De varkensteelt geeft aan het meest financieel belemmerd te zijn (48%) en de akkerbouw van overheidswege (43%).

In vergelijking met vorige ronde geven minder landbouwers aan dat de **aankooprijzen** zijn gestegen in de afgelopen zes maanden: veevoeders, pesticiden en kunstmest 67%, energie 67%, gronden 64%, machines 62% en ten slotte quota en rechten 12%. Iets meer dan 20% gaf zelfs aan dat de prijs voor quota en rechten is gedaald. Iets meer dan de helft denkt dat de aankooprijzen van energie en grond in de toekomst zal blijven stijgen. In de varkensteelt verwacht 47% van de varkenshouders dat de prijs van veevoeders, pesticiden en kunstmest gaat dalen.

De komende zes maanden plant 36% van de bedrijfsleiders **investeringen**. Dat is een stijging van 7% tegenover het najaar van 2012. In de fruitteelt loopt dat aandeel op tot 54%, in de glassierteelt bedraagt het amper 8%. Wat betreft de soort investering, gaat het vooral om vervangingsinvesteringen (19%) en in iets mindere mate om uitbreidingsinvesteringen (17%). wil voornamelijk investeren in het machinepark (17%), gebouwen (14%) en grond (8%).

5. MEER INFORMATIE

Deze zesmaandelijks conjunctuurbarometer werd specifiek ontwikkeld om inzicht te krijgen in de economische schommelingen, het ondernemersvertrouwen en de geplande investeringen van de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Dit is het rapport van de 13de enquêteronde gehouden in het voorjaar van 2013 (maart) bij een 750-tal Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het Vlaamse Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). De uitgebreide methodologische beschrijving uit 2007 en de voorgaande zesmaandelijks rapporten zijn terug te vinden op de website van het beleidsdomein Landbouw en Visserij: www.vlaanderen.be/landbouw/studies.